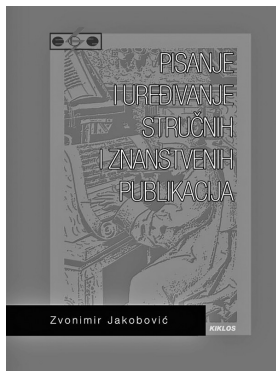

NOVE KNJIGE

Zvonimir Jakobović, Pisanje i uređivanje stručnih i znanstvenih publikacija,
KIKLOS – KRUG KNJIGE d.o.o., Zagreb, 2013.

U ovo današnje vrijeme virtualnih stvarnosti kada se nepromišljeno traži sve i to odmah, u vrlo maloj mjeri smo svjesni vrednota koje nam pruža knjiga *Pisanje i uređivanje stručnih i znanstvenih publikacija*, autora dr. sc. Zvonimira Jakobovića, kao prva knjiga iz Biblioteke elektrotehničkog društva-Zagreb. Posredstvom nakladnika KIKLOS – KRUG KNJIGE d.o.o. ova knjiga, s pravom, ukazuje na vrednote kao što su sustavnost, postupnost, uređenost, strpljivost.

Prikazana knjiga, posvećena unučadi, sadrži 275 stranica 103 ilustracije i 19 tablica. Razdijeljena je u ova poglavlja: *Predgovor; 1. Uvod; 2. Pisano djelo; 3. Oblikovanje izričeka; 4. Pisma, slova, brojke; 5. Oblikovanje teksta; 6. Prilozi tekstu, 7. Nosači teksta i ilustracija; 8. Tisak i tiskarstvo; 9. Rječnici i kazala; Literatura.*

Devet numeriranih poglavlja podijeljeno je u 34 odjeljka: *2.1. Zamisao i ostvarenje publikacije; 2.2. Pisanje publikacija; 2.3. Uređivanje publikacija; 2.4. Objavljivanje publikacija; 3.1. Oblikovanje i izricanje misli; 3.2. Nazivi; 3.3. Definicije pojmova; 3.4. Prikazivanje znanja; 4.1. Pisma i alfabeti; 4.2. Brojke i brojevi; 4.3. Posebni znakovi; 4.4. Izvedbe pisama; 4.5. Posebna pisma; 5.1. Tekst; 5.2. Dopune teksta; 5.3. Pisanje i nazivanje brojeva; 5.4. Običaji, preporuke i norme pisanja; 5.5. Pravopisni i njima slični znakovi u pisanju brojčanih podataka; 6.1. Slovno-brojčani prilozi; 6.2. Slikovni prilozi; 7.1. Klasični nosači; 7.2. Papir; 7.3. Knjiga; 7.4. Optički nosači; 7.5. Elektronički nosači; 8.1. Tisak; 8.2. Tiskarstvo; 8.3. Tiskovne ilustracije; 8.4. Oblikovanje stranica; 8.5. Tiskanje; 8.6. Završno oblikovanje tiskovine; 9.1. Hrvatsko-engleski rječnik i kazalo; 9.2. Englesko-hrvatski rječnik i kazalo; 9.3. Korekturni znakovi.* Navedena poglavlja i odjeljci imaju 125 naslova članaka.

U Predgovoru autor objašnjava kako je nastala knjiga, navodi kako smatra svojom dužnošću s nama čitateljima podijeliti višedesetljetno radno iskustvo budući da su prezentirana cjelovita znanja i umijeća interdisciplinarne prirode. Iznosi i namjeru da, u izbjegavanju leksikonskog nabiranja pojmova ili suhoparnosti tehničkog priručnika, primijeni slobodniji izraz u kome su šturi podaci osvježeni ili povijesnim ili opće kulturnim osvrtima. Toj njegovoj namjeri pridružio se i urednik koji je bjelinu oko numeriranih stranica knjige osvježio zanimljivim sivim pravokutnicima. Oni koji okružuju parne redne arapske brojke pružaju se okomito, a oni s neparnim brojkama vodoravno. U slučaju rimskih brojki kojima su označeni tekstovi Sadržaja i Predgovora bjelina oko brojki ostavljena je netaknuta.

Uvod donosi autorovo određenje da su u knjizi svi opisi, primjeri i preporuke dani iz radnih iskustava sa stručnim i znanstvenim tekstovima u području egzaktnih prirodnih znanosti i tehnike, a primjenjivi su također i sasvim općenito na tzv. matematičke tekstove. Naglašava se da je, u posljednjih četvrt stoljeća, zbog široke upotrebe računala došlo do korjenitih promjena koje se odnose na sve vrste publikacija. Te su promjene veće nego u pet stoljeća od izuma tiska.

Dalje se redaju sadržaji kojih smisao najbolje dočaravaju 34 kratka naslova kojima su najavljivani odjeljci. U ovom prikazu mogu se iznijeti poučne zanimljivosti s raznih mjesta Jakobovićeve knjige. Na 7. stranici knjige, Poglavlje 2., Odjeljak 2.1., Naslov 2.1.1. Publikacije, uvodi se vrlo koristan poseban znak uputnica → koji upućuje ili na poglavlje ili na odjeljak ili na naslov članka, već prema tome kako je iskazan smisao tvrdnje u retku ispred tog znaka pa je potreban detaljniji opis nekog pojma. Taj poseban znak koristi se, po potrebi, do kraja knjige. Zanimljivo je i poučno navesti neke iskaze kao npr. iskaze na str. 68. Poglavlju 4., Odjeljku 4.1., Naslovu 4.1.4. Alfabeti, abecede i azbuke, da šest kurentnih slova (malih slova – što je nepouzdanije) današnjeg normiranoga grčkog alfabeta za primjenu u matematičkom tekstu (*epsilon*, *theta*, *kapa*, *pi*, *ro* i *fi*) imaju tradicijski po dva različita grafema izvedena različitim potezima, prvi tzv. *europskoga reza* i drugi *američkoga reza*... U jednoj je cjelini (članku, knjizi) preporučljivo upotrebljavati samo jedan od tih dvaju rezova. Na str. 87. u tablici 4.8. Dopunski znakovi, naveden je i poznati znak @ koji se naziva po (engl. *at*). Koristan i poučan je podatak na str. 106. Poglavlju 4. Odjeljku 4.4. Naslovu 4.4.7. Izbor tipografskih pisama i njihovih veličina da su za stručne tekstove, koji sadrže brojčane podatke, mjerne jedinice, matematičke izraze i razne formule, znatno prikladnija i pouzdanija čitljiva serifna pisma. Potpunosti radi treba istaknuti da za potpuno objašnjenje pojma serifno pismo treba iščitati i proučiti i ostale stranice knjige. Dalje, na str. 129, Poglavlju 5., Odjeljku 5.3., Naslovu 5.3.2. Pisanje posebnih i rednih brojeva arapskim brojkama nalazi se vrlo važan i opće primjenjiv podatak da se vrijednosti manje od jedinice (desetinke, stotinke itd.) odvajaju *decimalnim znakom* i pišu desno od znaka. Prema preporukama međunarodnih i hrvatskih norma decimalni znak je *zarez* (,) – čak i na engleskom govornom području gdje je tradicijski decimalni znak točka na dnu retka.

Jezgrovito: U pravom i potpunom smislu ova knjiga predstavlja dragocjen doprinos saznanjima o tome kako kvalitetno i sveobuhvatno, a na reprezentativan način, trajno zaokružiti, pohraniti te objaviti podatke istraživanja. Ova se knjiga u najmanju ruku može smatrati priručnikom no zbog svoje višestruke vrijednosti lako može poslužiti i kao udžbenik. Sadržajno knjiga je pisana elementarnim (ali ne i popularnim!) i uvjerljivim načinom. Takav način pisanja nimalo nije narušio egzaktnost prikaza te je stoga nužna znanstvena strogost posve očuvana. Tematika je prikazana jednostavno i vrlo pregledno tako da se vrlo lako čita. Čitanje teče glatko pomno odabranim poretkom a napori čitatelja rastu postepeno i posve neopaženo. Poželjeti je da se ova knjiga čim više koristi u našim znanstvenim i nastavnim ustanovama i u školama. Vjerujem da bi upoznavanje s knjigom bilo na radost onih koji je čitaju, a zbog univerzalne tematike pobudila bi zasigurno užitak toliko prepoznatljive znanstvene znatiželje. A ako se to dogodi veliko bi zadovoljstvo bilo za sve nas.

Branko Hanžek